

KONFERENCE, KONGRESY

Konstelace, komunismus, válka a šamanismus

2. konference systemických konstelací v Praze

Jaroslav Simon

Ve dnech 12.-14. května proběhla v Praze už druhá konference systemických konstelací. Organizoval ji opět Jan Bílý a byla opět otevřená - terapeutům i laikům, těm, co konstelace dělají, i těm, co se o ně zajímají. Bylo na ní daleko více lektorů - patnáct, a tentokrát se jí kromě našich lektorů zúčastnili nově i lektoři konstelací ze zahraničí:

Moa Doris Gravenstette (Německo) - v České republice vede semináře konstelací již delší dobu.

Marianne Franke-Gricksch (Německo) - na konferenci představila svou novou knihu v češtině „Patříš k nám“ (nakladatelství Šambhala), ve které popisuje užití konstelací ve školách s dětmi.

Daan van Kampenhout (Holandsko) - ve své práci spojuje rodinné konstelace, šamanské rituály a chasidské písně a věnuje se kolektivním traumatům - trauma holocaustu a traumatické následky kolonialismu. Pracuje v Evropě, Izraeli, USA.

Dr. Wilfried Nelles (Německo) - sociolog a psycholog, ředitel Evropské akademie systemických konstelací, autor několika knih (u nás vyšly „Rodinné konstelace“ v nakladatelství Alternativa), na konferenci prezentoval téma - jak zacházíme s minulostí, o památce a zapomnění a o poutech mezi oběti a pachateli.

Prof. Dr. Franz Ruppert (Německo) autor několika knih o souvislostech mezi rodinnými traumaty a psychickými poruchami.

A samozřejmě i Ivan Verný z Curychu. Ale Ivana už neberu jako zahraničního 😊.

Na konferenci zaznělo více témat, mj.: politické konstelace, konstelace na školách a s dětmi, práce s traumaty v konstelacích, o památce a zapomnění - vina a usmíření, práce s učiteli a pro učitele, techniky v individuálních práci s konstelacemi, symptomy a systémy, násilí v rodině, finanční konstelace, psychoterapie a konstelace, šamanismus a konstelace, a další.

Chtl bych uvést pár prožitků, které byly pro mne zajímavé.

Komunismus

V rámci svého workshopu o práci s traumaty v konstelacích jsem na závěr stavěl téma, které mne velmi zajímá - trauma komunismu. Zajímá mne z důvodů osobních - pocházím z rodiny, kde byli komunisté, ale i ti, kteří byli komunisty velmi postiženi, ale i společenských - ošetření tohoto tématu ve společnosti.

Vybral jsem a postavil do systému 5 zástupců: za komunismus, komunisty, oběti komunismu, bojovníky proti komunismu a ty, kteří nebyli komunismem postiženi. Představitelé zastupovali velmi obecně definované skupiny lidí. To má samozřejmě svá omezení.

Průběh byl ve zkratce tento (připomeňme si, že konstelace nejsou psychodrama, lidé dělají a říkají jen to, co jim vnuká "energie v poli" či co je s ní v souladu):

Zástupce komunismu si po chvíli vylezl na židli a mocně se rozpínal, vlál rukama do prostoru. Zástupkyně komunistů se postavila před něj. Po nějaké době ji napadalo mnoho pozitiv-

ních idejí, které chtěla dále šířit do světa. Ostatní to pozorovali zdálky. Oběti odesly na okraj místnosti a postavily se ke všem bokem s částečně ochromeným tělem.

Bojovníci se přiblížili ke komunistce, která se stále tvářila pozitivně. Říkala: „Já nevím, co po mně chtějí. Cítím z nich tlak a agresi.“

Později jsem postavil dalšího představitele - to zlé, co komunisté způsobili. Zástupce v této roli ihned cítil obrovskou tíhu a musel si lehnout na zem. Nepostižení postupně vstoupili do děje. Nechal jsem je ukázat na ležící figuru a říci komunistům: „*To se dělo ve jménu vaší ideologie.*“ Nepostižení a bojovníci se hluboce uklonili tomu zlému, co se dělo. Zástupkyně komunistů se na to dívala a řekla: „*To mě přivádí ve světu idejí k realitě. Začíná mi to být také líto.*“

Oběti se stále drželi hodně daleko od ostatních a nedělalo jim dobře, když se k nim přiblížila zástupkyně bojovníků, byla to příliš silná energie. Na dotaz, zda by se komunistka přihlásila k odpovědnosti, odvětila: „*Ano, ale to není jenom naše vina, ale i těch, kteří si to nechali líbit.*“ Nepostižení řekli: „*My jí musíme pořád hlídat, musí být pořád konfrontovaná s realitou, jinak se vrátí do světa idejí.*“ Když komunistka přijala svou část odpovědnosti, to zlé, ležící na zemi, pocítilo klid a usmíření.

Postavil jsem další figuru - Poučení, aby se to zlé již neopakovalo. Komunistka řekla: „*Pro nás je důležité, aby se z toho poučili i oni - ti, kteří bojovali, i ti nepostižení.*“ Bojovníci a nepostižení se hluboce uklonili obětem. Oběti a komunisté se na sebe začali dívat, ale nebyli schopni slova. Oběti řekli: „*Je ještě příliš brzy. Je to stále moc silné.*“ Avšak obrátili se k ostatním a přistoupili blíže. Potom jsem systém ukončil. Díky práci se systémy získalo pro mne klanění (nejen pomníkům) jako výraz úcty hluboký obsah. V následujícím systému bylo i klanění málo.

Válka

Už jsem mnohokrát stál v systému jako představitel. Přesto mne fascinuje, že každý systém je jiný a každá role je jiná.

Na workshopu, kde se Ivan Verný věnoval práci se symptomy, jsem byl vybrán do jedné z rolí. Po postavení jsem velmi rychle začal cítit, že nemám téměř žádný kontakt s ostatními. Zajímaly mne pouze pruhy na zemi, to byl můj jediný zájem - zkoumat pruhy na zemi. Sám jsem vůbec nechápal proč, ale bylo to z nějakého důvodu důležité. Pokud se ke mně ostatní přiblížili, vnímal jsem to velmi rušivě, protože mne vytrhával z mého světa.

Pak mne Ivan nechal následovat svůj impuls, více se poddat tendenci, kterou jsem cítil. Měl jsem potřebu lehnout si na břicho. Když jsem ležel, věděl jsem, že tam neležím sám. Ivan komunikoval s tím, kdo si systém stavěl. Když zmínil, že jeho dědeček byl ve válce, to se mne dotklo, slovo válka ve mne zarezonovalo. Ivan nechal vedle mne na zem položit několik dalších lidí - představitelů mrtvých. „*To je správné, je nás tady hodně,*“ cítil jsem. Nevnímal jsem je osobně, jako mé příbuzné, ale jako skupinu lidí, kteří k sobě nějakým způsobem patří. Jen jsem leželi na zemi a tiše se na sebe dívali. Potom jedna z ležících žen začala cítit, že ke mně patří, že je moje dcera a začala se ke mně natahovat. To jsem neunesl a musel jsem se obrátit na druhou stranu. Vnímal jsem ji pozitivně, ale přesto jsem se musel odvrátit. Už by toho na mne bylo moc. Ležel jsem na zemi a už nebylo kam padnout hlouběji pod tou tíhou. Přál jsem jí všechno dobré, ale ať po mně prosím nic nechce, ať se ke mně nenatahuje, nejsem jí schopen vůbec nic dát. Vůbec nic. Jen to přání.

Dívali jsme se na sebe s mrtvými a bylo tiicho. Vůbec se nedalo nic dělat, nemělo smysl

nic říkat. Jen se tiše dívat. Ivan ke mně přistoupil a zkoušel, abych si představoval zrychlený průběh času - měsíce, roky. Nefungovalo to. Mohl bych tam tak ležet věčně. Pak mne napadlo, že bych potřeboval onu tíhu více procítit, být jí zatlačen až na dno. Požádal jsem o to Ivana. Lehł si na mne celou vahou a tlačil vsí silou do ramenou. To bylo ono. Byla to tíha, že jsem sotva dýchal. Ale procífoval jsem ji - tu obrovskou tíhu. Po nějaké době jsem věděl, že jsem ji dostatečně procítil a mohl jsem zkoušet vstát. Velmi plaše jsem se rozhlížel po ostatních stojících lidech. Bylo to něco úplně nového. Teprve teď jsem je začal vnímat. Cítil jsem, že se pomalu vracím. Pomalu se vracím do světa živých...

Svět mrtvých však může být i zdrojem velké síly. To jsem si opětovně uvědomil při následující práci.

Šamanismus

Velmi mne oslovil i workshop Holandana Daana van Kampenhouta. Ve své práci kombinuje rodinné konstelace a prvky šamanismu. Šamanismus tu údajně existuje asi 4 000 let.

Rodinné konstelace jsou založeny na řešení problémů. Léčivé věty řeší problém. Šamanismus jde na to jinak. Odvrací se od problémů v rodině a obrací se k předkům a prosí o sílu.

Předvedl ukázkou své práce s konstelacemi. Použil při ní představitele - předky, „kteří přišli z dávných dob, kteří už se nezajímají o problémy tohoto světa, kteří zemřeli již dávno a došli míru.“ Sympatické mi bylo, že nikoho k ničemu nenutil, vše se odvíjelo spontánně za jeho asistence. Bylo to v kombinaci s jeho zpěvem velmi zajímavé a silné.

Daan pracuje mj. i s oběťmi holocaustu. Říká: „Když někdo přišel o celou rodinu, skutečný žal není možný. Je to příliš těžké. Všichni jsou mrtví. Musíme použít ty před nimi. Pracuju tak i u indiánů - pozvu předky z té doby, kdy ještě nebyly katastrofy.“

V konstelacích se u nás nesetkáváme často s tím, že by někdo přišel o celou rodinu (na rozdíl od jiných zemí). Avšak občas se setkáváme s tím, že někomu postavíme předky (rodiče, prarodiče) a oni nemají sílu, kterou by mohli předat svým potomkům. Někdy i tíhou svého osudu naopak situaci komplikují. Nelze je tedy použít jako oporu. Proto jsem hned na svém dalším semináři dle šamanského návodu postavil předk, „kterých se to už netýká“, kteří přicházejí až ze vzdálené minulosti (pra pra pra...). Bylo to nejen účinné, ale i velmi působivé. Tito předkové mají zvláštní důstojnost a vyvolávají v nás až náboženskou úctu. Přicházejí zdaleka. A přece patří k nám. A my k nim.

V Praze 17. července 2006

Kontakt na autora: simon@systeminstitut.cz